

## ÖĞRENCİLERİNİN GÖZÜYLE ERTÜRK

**Biz onun en kıymetli varlıkları, yani öğrencileri olarak acımız sonsuz. Geç bulup tez yitirmiş olmanın acısını yaşıyoruz. Niye mi; ölüm er ya da geç herkesin başına gelecek bir olay, ben hocamı geç tanıdım, hayatının son yıllarında karşılaştım ve kendimce, erişilmez insan sevgisinden yeterince ders alamadım, acım bu benim.**

**Yıllar boyu dopdolu hayatında hiçbir zaman alınma leke sürdürmeden hep dik duran başıyla her türlü güçlüğü yılmadan göğüs germiş bu büyük insan ufacak bir kan pıhtısına boyun eğdi. Alinyazısı denilen şey bu olsa gerek.**

**Biz sevgililerin, seni hep anacağız ve yaşatacağız ama yapmaktan uzak.**

“Ebediyen yaşamaya mecbur ve mahkumum.” Bunun anlamını pekçoğumuz daha yeni kavıyoruz. Yalnızca anılarda değil, günlük yaşamımızda yanı başımızda, davranışlarımızda yaşıyor hocamız. Diktacılara karşı çıkarken, dogmatiklerle tartışırken, demokratik haklarımızı savunurken hep içimizde o.

Sevmeyi, hırsıyla sevmeyi ondan öğrendik. Bir yay gibi gerilmeyi ancak eğilmemeyi, inanmadıklarımıza direnmeyi ama mutlakçılıktan kaçmayı da ondan. Hoşgörü, alçak gönüllülük, dürüstlük, çalışkanlık onun erdemleri değil, sanki kendisiydi. Karşılıklı bir kadeh içerken onurlu ve sevgi yüklü, dopdolu bir yaşamın sırlarını verirdi çevresine. Hep inceledi, hep araştırırdı, yetinmezdi, doymazdı bildiklerine. İnsanlardı, tüm yaşamı onun alanı. Dinlemesini, öğrenmesini bilenlere söylenecek çok sözü vardı.

Zor bir insandı o. Yanındayken hep dikkatli ve akıllı olmak için çabalamaktan yorulurdunuz. Esprilerinin inceliğini anlayabilmek, sözcüklerin içine gizlediği uyarıları, eleştirileri yakalayabilmek hiç de kolay değildi. Oysa o çok sabırlıydı. Bir çok kez, başka zamanlarda, başka biçimlerde yinelerdi söylediklerini ve ulaşırdı size. Herkese açıktı. Kimi zaman onu sevenleri isyan ettirecek kadar ayırimsız severdi insanları. Hakedenleri ve haketmeyenleri.

Ölüm yok olmak demek. Oysa her ileri görüşte, her dürüst davranışta biraz Ertürk hoca olacak. İyilikler, dürüstlükler ve sevgi silinmedikçe içimizden bizimle birlikte yaşayacak "Aziz Dostumuz".

**Sayın hacamızı Selâhattin Ertürk'ü tanıma ve öğrencisi olma mutluluğuna eriştim Fakat aramızdan ani ayrılışı beni en az o kadar üzdü. Bir dönemlik öğrenciliğim sırasında arkadaşlarımla birlikte gerçekten çok güzel ve her dakikası dolu dolu bir ders dönemi geçirdik. Sayın hocamızı tekrar dinleyemeyeceğimize ve tekrar aramızda göremeyeceğimize hâlâ inanamıyorum. Şimdi bıraktığı eserleriyle teselli bulmaya çalışacağız.**

Bende kalan anların hepsi birden üşüşüyor kalemimin ucuna... Bıraktığı acıların hemen hepsi yüzlerde acı bir tebessüm yaratan "üstün bir ruhun açan çiçekleri" dediği "mizah duygusunu" ya da anlaşılma- lığın küskün dizelerini taşıyor. Bu anlarından Amerika'da geçen birisini anımsıyorum: Gecenin geç saatlerine kadar devam eden bir partinin sonlarına doğru herkes birbirine evlerine gidip, uyuyacaklarını söylerken o "Türkler uyumaz" diyerek Türklerin çalışkanlığını vurgulayan çok ince bir espiri yapmış. Şimdi onun espirileri kadar yerli yerinde olmasa da hep şunu düşünüyorum: ER-TÜRK, uyruk değiştirmedigine göre acaba nasıl uyuyor toprağın altında?...

Şiirlerinde işlediği ölüm teması alıp götürürken onu aramızdan şu dizeleri yankılanıyor hep kulaklarımda:

Nihayet dolmadan çile,  
Ölüm saati çaldı.  
Ne yaparsan nafiye;  
Herşey yarıda kaldı.

(Ertürk, 1950)

**Onun yarım bıraktıklarını tamamına erdirmek ve çizdiği hedeflere ulaşmak için içimize düşürdüğü hırs kıvılcımları ile yolumuzu aydınlatacak bir meşale var ellerimizde.**

Yaşamı "demokrasi denemesi" olarak almıştı. Ona göre demokrasi bir yaşam felsefesi ve yaşam biçimiydi. Demokrasi- nin davranışlara yansımaları adım adım gelişecek bir çabanın ürünü olduğuna göre demokrasi taraftarları (savunucuları) hoşgörü sahibi olmak zorundadır. Hoca'nın davranışlarında bu hoşgörü daima vardı.

Hocanın bilimsel yaklaşımının bireyselci bir temeli olduğu görüşü, onun görüşünü yeterince özümsemeyenler için doğru gibi gelmektedir, Oysa hoca insan davranışlarını betimlerken

ve çözümlerken bireyi toplumun bir fonksiyonu olarak görür, o nedenle de toplumun belli amaçlara yönelik düzenlenmesi gerektiğini söylerdi. Bu amaçlar insanı yücelten değerlerdir.

Hoca'nın dünya görüşü iyimserdi. Bu iyimserlik, insan sevgisinin yüceliğinde kendini bulan bir değerlendirmenin ürünüydü. Ve insan ilişkilerindeki yabacılaşma Hocanın çok zor kabul ettiği bir gerçektir. Bu gerçeği çoğu zaman kabullenememesi bir taraftan onun yüreğinde fırtınalar estirirken diğer taraftan yaşama azmini de pekiştirirdi.

Hocanın dünya görüşündeki uzak hedefi, uygulanması günümüzde pek de mümkün olmayan, biraz ütöpik hedeflerdi. "Özgürlük", "fırsat eşitliği" ve "toplumsal adalet" kavramları ve bu kavramlara kazandırdığı içerik, soyut olan değerleri somuta indirgeme, ütöpiği gerçeğe dönüştürme ya da bu dönüştürme hızlandırma çabası olarak tanımlanabilir.

65 yıllık koca bir meşale bir gündüzü tamamlayamadan istemeye istemeye söndü. Bu meşale ki, nice zifiri karanlıkları aydınlatmış ve geceleri gündüz yapmıştır.

Selâhattin Ertürk hocamızdan bahsediyorum. Felsefeci, yazar, şair, çağına ışık tutan çağdaş bir eğitimci. O yaşama öylesine bağlıydı ki hep dolu dolu yaşamak isterdi. Ve öyle de oldu. O, sınırsız alanları aydınlatacak kadar büyük, üşüyen insanların dokunarak ısınabilecekleri kadar sıcak, cana yakın bir insandı. Bu anlamda bu ışığın söndüğünü kabullenmek istemiyor içim. Çünkü onun ateşlediği binlerce meşale zifiri karanlıkları aydınlatmaya devam edecektir. İşte bunun için sönmedi o meşale, sadece görevi devretti bizlere.

Hocam, rahat olabilirsin. İstemeyerek de olsa bu nöbet değişimi kabülümüzdür. Çünkü, senin sevecen bir onurla aydınlattığın kalplerimiz sürdürecektir karanlıkları aydınlatmayı.